

ราชอาณาจักรภูฏาน (Kingdom of Bhutan)

เมืองหลวง   ทิมพู

ที่ตั้ง   ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ อยู่ระหว่างจีนและอินเดีย บริเวณเส้นละติจูดที่ 27 องศา 30 ลิปดาเหนือ
เส้นลองจิจูดที่ 90 องศา 30 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ 38,394 ตร.กม.

อาณาเขต   ความยาวของเส้นพรมแดนทั้งหมด 1,136 กม.

ทิศเหนือ   ติดกับจีนแนวชายแดนยาว (477 กม.)

ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศใต้   ติดกับอินเดียแนวพรมแดนยาว (659 กม.)

ภูมิประเทศ   ภูฏานไม่มีทางออกสู่ทะเล เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบและทุ่งหญ้าระหว่างหุบเขา
มีแม่น้ำหลายสายที่ไหลลงมาจากยอดเขาหิมาล้อมตัดผ่านประเทศจากเหนือลงใต้ นำความอุดมสมบูรณ์มา

สู่ภาคกลางและภาคใต้ จึงส่งผลให้ชาวภูฏานส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณหุบเขาตอนกลางของประเทศ (ระดับความสูง 1,100-2,600 ม.) และบริเวณตอนใต้ (ระดับความสูง 300-1,600 ม.) โดยมีเทือกเขาสูงชันจากเหนือไปใต้ที่ลดหลั่นลงมาจากเทือกเขาหิมาลัย เป็นกำแพงกั้นระหว่างหุบเขาตอนกลางต่าง ๆ ที่ตัดขาดชุมชนออกจากกัน ทำให้หมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่อย่างโดดเดี่ยวและการไปมาหาสู่ระหว่างกันค่อนข้างลำบาก ภูมิประเทศของภูฏานสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ เทือกเขาสูงตอนเหนือที่เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาหิมาลัย ที่ลาดเชิงเขาในตอนกลางของประเทศ และที่ราบทางตอนใต้ของประเทศมีแม่น้ำพรหมบุตรไหลผ่าน

ภูมิอากาศ พื้นที่ส่วนใหญ่มีภูมิอากาศแบบกึ่งร้อนฝนตกชุก ยกเว้นตอนเหนือซึ่งเป็นภูเขาสูงทำให้มีอากาศหนาวในเขตเทือกเขา อากาศตอนกลางวัน 15-25 องศาเซลเซียส กลางคืน 5-10 องศาเซลเซียส และมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ มี.ค.-พ.ค. อากาศจะอบอุ่นและอาจมีฝนประปราย ฤดูร้อน มิ.ย.-ส.ค. จะมีพายุฝนตามเทือกเขาจะเขียวชอุ่ม ฤดูใบไม้ร่วง ก.ย.-พ.ย. อากาศจะเย็น ท้องฟ้าแจ่มใสเหมาะแก่การเดินเขา ฤดูหนาว ธ.ค.-ก.พ. อากาศเย็นจัดตอนกลางคืน และรุ่งเช้ามีหมอกหนาเป็นบางครั้งโดยเฉพาะในช่วง ม.ค. อาจมีหิมะตกบ้าง

ประชากร 774,601 (พ.ย.2563)

รายละเอียดประชากร ประกอบด้วย 3 เชื้อชาติ ได้แก่ 1) ชาซอพ (Shar chops) ชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ทางภาคตะวันออก 2) นาล็อบ (Ngalops) เชื้อสายทิเบตอาศัยอยู่ทางภาคตะวันตก และ 3) โชซัม (Lhotshams) เชื้อสายเนปาลอาศัยอยู่ทางใต้ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลภูฏานพยายามผลักดันให้กลับไปสู่ถิ่นฐานเดิมในเนปาล อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุวัยเด็ก (0-14 ปี) 24.9% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 69% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 6.2% อายุขัยเฉลี่ยของประชากร 72.77 ปี เพศชาย 72.3 ปี เพศหญิง 73.3 ปี อัตราการเกิด 19 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 24 คนต่อประชากร 1,000คน อัตราการเพิ่มของประชากร 1.15% และประชากร 45.1% อาศัยอยู่ในเขตเมือง

ศาสนา ศาสนาพุทธมหายาน นิกายกายูบปา (Kagyupa) ซึ่งมีลามาเช่นเดียวกับทิเบต 75.3% ศาสนาฮินดู 22.1% ศาสนาคริสต์ 2.5% และศาสนาอิสลาม 0.2%

ภาษา ภาษาซองกา (Dzongkha) เป็นภาษาราชการ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในสถาบันการศึกษา และการติดต่อธุรกิจ นอกจากนี้ ยังมีภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น ภาษาซาฮอป (Shar chhopka) ภาษา Lhotshamkha ภาษาเนปาลี และภาษาทิเบต

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 64.9% แบ่งเป็นชาย 73.1% และหญิง 55% เด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปสามารถอ่านออกเขียนได้ งบประมาณด้านการศึกษา 7.4% ของ GDP (ปี 2558)

การก่อตั้งประเทศ เมื่อศตวรรษที่ 17 นักบวชซับริง นาวัง นำเกล (Zhabdrung Ngawang Namgyal) ได้รวบรวมภูฏานให้เป็นปึกแผ่น และก่อตั้งเป็นประเทศขึ้น โดยริเริ่มการบริหารประเทศแบบสองระบบ คือ แยกเป็นฝ่ายฆราวาสและฝ่ายสงฆ์เป็นเวลานานกว่าสองศตวรรษ จนกระทั่งเมื่อ 17 ธ.ค.2450 พระคณะที่ปรึกษาแห่งรัฐผู้ปกครองจากมณฑลต่าง ๆ ตลอดจนตัวแทนประชาชนได้มารวมตัวกันที่เมืองพูนาคา และลงมติเลือกให้ Ugyen Wangchuck ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้ปกครองเมืองตรองซา (Trongsa) ขึ้นเป็นกษัตริย์องค์แรกของภูฏาน โดยดำรงตำแหน่งเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์แรกแห่งราชวงศ์วังชุก (Wangchuck) เนื่องจากคุณสมบัติที่โดดเด่นของพระองค์ตั้งแต่ครั้งยังทรงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองเมืองตรองซา ทรงมีลักษณะความเป็นผู้นำและเคร่งศาสนา มีความตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ราชวงศ์วังชุกปกครองประเทศภูฏานมาจนถึงปัจจุบัน สมเด็จพระราชาธิบดีองค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก (Jigme Khesar Namgyal Wangchuck) ขึ้นครองราชสมบัติเมื่อ 14 ธ.ค.2549 เป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์วังชุก ภูฏานจัดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นครั้งแรกเมื่อ 24 มี.ค.2551 มีพรรคการเมืองสองพรรค

วันชาติ 17 ธ.ค. (วันคล้ายวันสถาปนาสมเด็จพระราชาธิบดีอูเกน วังชุกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของภูฏาน)

การเมือง ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี 2548 มีสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ 5 ของราชวงศ์วังชุก ทรงขึ้นครองราชย์เมื่อ 4 ธ.ค.2549 มี นรม.เป็นผู้บริหารประเทศ โดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษาและสภาแห่งชาติที่เรียกว่าซงดู (Tsongdu) ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ประกอบด้วยสมาชิก 161 คน โดยสมาชิก 106 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และสมาชิกที่เหลือ 55 คน มาจากการแต่งตั้งของพระมหากษัตริย์

ฝ่ายบริหาร : นับตั้งแต่ปี 2541 ตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลหรือ นรม. (Head of Government) คือ ประธานคณะมนตรี (Chairman of the Council of Ministers) ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกคณะมนตรี (เทียบเท่า ครม.) ซึ่งมีจำนวน 10 คนและอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดลำดับ 1-5 หมุนเวียนกันดำรงตำแหน่ง นรม./ประธานสภาคณะมนตรีคราวละ 1 ปี ประธานสภา คณะมนตรี และหัวหน้ารัฐบาล (Chairman of the Council of Ministers and Head of Government) หรือ นรม.คนปัจจุบัน คือ นายโลเตย์ เซอริง เริ่มดำรงตำแหน่งเมื่อ 18 ต.ค.2561

ฝ่ายนิติบัญญัติ/รัฐสภา : ใช้ระบบ 2 สภา ประกอบด้วย 1) สภาแห่งชาติ (National Council) ซึ่งสมาชิกไม่สังกัดพรรคใด (non-partisan National Council) จำนวน 25 ที่นั่ง โดย 20 ที่นั่งมาจากการเลือกตั้งใน 20 เขตเลือกตั้ง (Dzongkhags) วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และพระมหากษัตริย์เสนอชื่อสมาชิกอีก 5 คน และ 2) รัฐสภา (National Assembly) มีสมาชิกจำนวน 47 คน มาจากการเลือกตั้งวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

ฝ่ายตุลาการ : ศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา (Supreme Court of Appeal) พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษา

พรรคการเมืองสำคัญ : พรรค Bhutan Peace and Prosperity Party (หรือ Druk Phuensum Tshongpa-DPT) นำโดยนายจิกมี ทินเลย์ และพรรค People's Democratic Party (PDP) นำโดยนายเชริง ท็อบเกย์

เศรษฐกิจ นับตั้งแต่สมัยอดีตสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ภูฏานเริ่มดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยการเปิดประเทศแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ปัจจุบัน รัฐบาลภูฏานอยู่ระหว่างการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงทุนเพื่อให้มีความชัดเจนแก่นักธุรกิจต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในภูฏาน ขณะเดียวกันภูฏานก็ไม่ต้องการการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป เนื่องจากยังคงต้องการพัฒนาประเทศแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของประเทศ ต่อมาสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ทรงสานต่อนโยบายดังกล่าวของพระราชบิดา โดยเน้นการเพิ่มปริมาณการลงทุนจากต่างประเทศและการท่องเที่ยว

ภูฏานมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่พยายามส่งเสริมการส่งออก และพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักการพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายความสุขมวลรวม โดยขณะนี้ภูฏานอยู่ระหว่างการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปด้วยความช่วยเหลือจากธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือจากตะวันตก อินเดีย และญี่ปุ่น รายได้สำคัญของภูฏานมาจากการส่งออกกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ (ให้แก่อินเดีย) และการท่องเที่ยว ปัจจุบันภูฏานมีโครงการเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำอีก 12 แห่ง ซึ่งคาดว่าจะสามารถผลิตกระแสไฟฟ้ารวมกันได้เป็นปริมาณอย่างน้อย 10,000 เมกะวัตต์ภายในปี 2563

ปีงบประมาณ 1 ก.ค.-30 มิ.ย.

สกุลเงิน ตัวอย่างสกุลเงิน : งูลตรัม (Ngultrum/BTN)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 70.89 งูลตรัม

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.32 งูลตรัม (ต.ค.2562) โดยผูกค่าเงินเป็นอัตราคงที่กับรูปีอินเดีย โดยเงินรูปี (อินเดีย) ที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในภูฏาน

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2563)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 0.6%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 554 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัว : 3,050 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 388,490 คน

อัตราการว่างงาน : 2.4%

อัตราเงินเฟ้อ : 3.07%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 107 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออก : 554.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ (ส่งออกไปยังอินเดีย) โลหะผสม เหล็ก ซีเมนต์ กระจวาน แคลเซียมคาไบด์ ลวดทองแดง แร่แมงกานีส และยิปซั่ม

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย

มูลค่าการนำเข้า : 1,025 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่นรถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรและส่วนประกอบ ข้าว และยานยนต์

คู่ค้าสำคัญ : อินเดีย

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : ไม้ซุง พลังงานจากน้ำ ยิปซั่ม แคลเซียมคาร์บอเนต

สินค้าเกษตรที่สำคัญ : ข้าว ข้าวโพด พืชเศรษฐกิจประเภทหัวพืชในสกุลส้ม ผลิตภัณฑ์จากนมและไข่

อุตสาหกรรมที่สำคัญ : ซีเมนต์ ไม้แปรรูป เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แคลเซียมคาร์ไบด์ และการท่องเที่ยว

การทหาร กองทัพอูฏาน (Royal Bhutan Army) ประกอบด้วย ทบ. ทหารราชองครักษ์ (Royal Bodyguards) และตำรวจ (Royal Bhutan Police) ภูฏานไม่มี ทร. เนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดทะเล ส่วนกองกำลังทางอากาศมีขนาดเล็ก และผนวกอยู่ใน ทบ. มีอินเดียให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมอาวุธยุทโธปกรณ์และการป้องกันทางอากาศของน่านฟ้าภูฏาน งบประมาณด้านการทหาร 1% ของ GDP (ปี 2559)

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ปัญหาผู้อพยพชาว Lhotshampas ในเนปาลประมาณ 105,000 คน อาศัยอยู่ตามชายแดนเนปาลและภูฏานในค่ายผู้อพยพจำนวน 7 แห่ง โดยภูฏานยังไม่ยอมรับผู้อพยพทั้งหมดกลับโดยอ้างว่าไม่มีอัตลักษณ์ของชาวภูฏาน

2) ภูฏานและจีนยังคงมีความขัดแย้งในการกำหนดเส้นเขตแดน เนื่องจากขาดหลักเขตแดนและสนธิสัญญาแบ่งเขตดินแดนที่ชัดเจน

3) ภูฏานประเมินว่า ต้องเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นพิเศษ หลังจากพบว่า มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์มือถือ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ที่สำคัญ ได้แก่ BIMSTEC, SAARC, NAM, ACD, UN, UNCTAD, UNESCO, WHO และ WTO (ผู้สังเกตการณ์)

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภูฏานอยู่ในระดับด้อยพัฒนา ทั้งนี้ ภูฏานไม่ได้ให้ความสนใจด้านความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากนัก การดำเนินชีวิตของชาวภูฏานเป็นไปอย่างเรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี อย่างไรก็ตาม เมื่อปี 2553 รัฐบาลกำหนดโครงการ E-Governance เพื่อนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ ในด้านการเมือง การบริหารจัดการงานของรัฐ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งนำเสนอประโยชน์ของการใช้

อินเทอร์เน็ตในการจัดประชุมแบบถ่ายทอดสด การจัดสร้างฐานข้อมูล การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาประเทศ

การขนส่งและโทรคมนาคม เนื่องจากภูฏานมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเนินเขาและภูเขาสูงชัน ทुरกันดาร ทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมใช้งบประมาณสูง และดำเนินไปด้วยความยากลำบาก ชาวภูฏาน จึงนิยมใช้การเดินทางเท้า และใช้สัตว์ในการเดินทาง เช่น ม้า ลา ล่อ ปัจจุบันภูฏานมีท่าอากาศยานเพียง 2 แห่งทั่วประเทศ ไม่มีเส้นทางรถไฟ มีถนนยาวเป็นระยะทางทั้งสิ้น 10,578 กม. แบ่งเป็นถนนลาดยาง 2,975 กม. และถนนลูกรัง 7,603 กม. (ปี 2556) การโทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 21,081 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 698,373 เลขหมาย (ข้อมูลปี 2559) การให้บริการโทรศัพท์จะมีอยู่ทั่วไปในเขตเมืองและเขตสำคัญของภูมิภาค ทั้งนี้ การให้บริการโทรศัพท์ติดตั้งที่บ้านน้อยมาก ส่วนโทรศัพท์เคลื่อนที่เปิดให้บริการเมื่อปี 2546 รหัสโทรศัพท์ระหว่างประเทศ +975 บริการโทรศัพท์ต่างประเทศและโทรสารเชื่อมต่อทางแผ่นดินและคลื่นความถี่สูงผ่านประเทศอินเดียมีดาวเทียม 1 ดวง คือ Intelsat (ปี 2555) มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 370,423 คน บัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก 350,000 บัญชี รหัสอินเทอร์เน็ต คือ .bt

การเดินทาง สายการบินดริ๊กแอร์ ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติภูฏาน และสายการบิน Tashi Air ให้บริการบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังเมืองพาโร ทางตะวันออกของภูฏาน ห่างจากทิมพู ประมาณ 53 กม. รวมทั้งหมด 21 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เวลาภูฏานช้ากว่าไทย 1 ชม. นักท่องเที่ยวไทยที่จะเดินทางเข้าภูฏานต้องขอรับการตรวจลงตรา ส่วนผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และสามารถพำนักในภูฏานได้ไม่เกิน 90 วัน

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

ภูฏานมีนโยบายเปิดประเทศสู่ภายนอก โดยเริ่มดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปสู่ภาคเอกชน ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการขยายความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในทวีปเอเชีย อย่างไรก็ตาม ภูฏานผูกพันและต้องพึ่งพาอินเดียเป็นหลัก ดังนั้น อินเดียจึงมีอิทธิพลต่อการเมืองและการต่างประเทศของภูฏานอย่างมาก

ภูฏานนับว่ามีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวมาก เนื่องจากเป็นประเทศที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ ซึ่งได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี จึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวจากยุโรปและอเมริกาที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) ทำให้เป็นโอกาสสำหรับนักธุรกิจไทยที่จะเข้าไปลงทุนในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลภูฏานมีนโยบายจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าประเทศในแต่ละปี

ความสัมพันธ์ไทย-ภูฏาน

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับภูฏานเมื่อ 14 พ.ย.2532 โดยดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันในฐานะประเทศผู้ให้กับมิตรประเทศ ภูฏานให้การสนับสนุนไทยในเวทีระหว่างประเทศด้วยดีเสมอมา

และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งในระดับพระราชวงศ์และระดับประชาชน ที่มีความเชื่อมโยงทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรม ปัจจุบัน สอท.ไทยประจำธากา (บังกลาเทศ) มีเขตอาณาครอบคลุมภูฏาน ซึ่งมีกรุงสลุใหญ่กิตติมศักดิ์ไทยประจำทิเบต คือ นายดาโชอูเกน เซชชุปดอร์จี (Dasho Ugen Tshechup Dorji) ได้รับสัญญาบัตรตราตั้งเมื่อ 10 ก.พ.2546 นอกจากนี้ ไทยยังเป็นจุดหมายปลายทางของสมาชิกราชวงศ์และชาวภูฏานที่มีฐานะดีในการเดินทางมาศึกษาและรับการรักษาพยาบาล โดยปัจจุบันมีนักศึกษาชาวภูฏานเข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในไทยเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการศึกษาในประเทศตะวันตก และมีทุนการศึกษาที่ไทยให้การสนับสนุนเป็นจำนวนมาก

ความสัมพันธ์ในเชิงการค้ายังมีไม่มากนัก เนื่องจากยังไม่มีความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน และความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม ในการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ระหว่างไทยและภูฏานครั้งที่ 3 เมื่อ ก.ย.2562 ทั้งสองฝ่ายตั้งเป้าหมายการค้าสองฝ่ายเติบโตจาก 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปัจจุบัน เป็น 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2564

ภูฏานเป็นคู่ค้าในตลาดเอเชียใต้อันดับที่ 7 ของไทยในเอเชียใต้ โดยเมื่อปี 2561 การค้าระหว่างไทยกับภูฏานมีมูลค่า 39.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2562 การค้าระหว่างไทยกับภูฏานมีมูลค่า 28.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สินค้าที่ไทยส่งออกไปยังภูฏาน ได้แก่ ผ้าฝ้าย สิ่งทออื่น ๆ อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากภูฏาน ได้แก่ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องบิน เครื่องร่อน อุปกรณ์การบินและส่วนประกอบ

ข้อตกลงสำคัญ : บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาด้านสุขอนามัย (ต.ค.2530) ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศ (มิ.ย.2536) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตร (เม.ย.2545) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางทูตและราชการ (ก.ค.2547) ความตกลงว่าด้วยการขอความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน (ก.ค.2547) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านวัฒนธรรม (มิ.ย.2548) พิธีสารเพิ่มเติมความตกลงว่าด้วยการขอความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้านเพื่อเพิ่มความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของถนน (ม.ค.2551) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างไทยกับภูฏาน (พ.ย.2556)

นายโลเตย์ เซอริง
(Lotay Tshering)

ตำแหน่ง	นรม.ภูฏาน
เกิด	10 พ.ค.2512 (อายุ 52 ปี/ปี 2564) ที่ทิมพู ภูฏาน
สถานภาพ	สมรสกับแพทย์หญิง Ugyen Dema มีบุตรสาว 1 คน และบุตรบุญธรรมชาย 1 คน หญิง 1 คน
การศึกษา	ปริญญาตรีด้านแพทยศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธากา บังกลาเทศ ปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย
พรรคการเมืองที่สังกัด	พรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT)
ประวัติการทำงาน	ที่ปรึกษาศัลยแพทย์ประจำโรงพยาบาล Mongar Regional Referra ภูฏาน
ประวัติทางการเมือง	
ปี 2556	เข้าร่วมพรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT) แต่แพ้การเลือกตั้งรัฐสภาครั้งแรก
พ.ค.-ต.ค.2561	ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค Druk Nyamrup Tshogpa (DNT)
18 ต.ค.2561	ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของภูฏาน โดยเอาชนะพรรค Druk Phuensum Tshogpa (DPT) ในการเลือกตั้งทั่วไป รอบสองของภูฏานเมื่อ 18 ต.ค.2561

คณะรัฐมนตรีภูฏาน

สมเด็จพระราชาธิบดี

Jigme Khesar Namgyel

นรม.

Wangchuck

รมว.กระทรวงการต่างประเทศ

Lotay Tshering

รมว.กระทรวงมาตุภูมิและกิจกรรมวัฒนธรรม

Tandi Dorji

รมว.กระทรวงเกษตรและป่าไม้

Sherub Gyeltshen

รมว.กระทรวงสารสนเทศและการสื่อสาร

Yeshey Penjor

รมว.กระทรวงสาธารณสุข

Karma Donnen Wangdi

รมว.กระทรวงกิจการเศรษฐกิจ

Dechen Wangmo

รมว.กระทรวงการคลัง

Loknath Sharma

รมว.กระทรวงแรงงานและทรัพยากรมนุษย์

Namgay Tshering

รมว.กระทรวงศึกษาธิการ

Ugyen Dorji

รมว.กระทรวงโยธาธิการและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์

Jai Bir Rai

ประธานสภาที่ปรึกษาส่วนพระองค์

Dorji Tshering

Rinzin Gyaltshen

(พ.ย.2563)